# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0521U102007

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 18-10-2021

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ткачівська Марія Романівна

2. Tkachivska Mariya Romanivna

**Кваліфікація:** к.філол.н., 10.02.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор наук

**Аспірантура/Докторантура:** ні

**Шифр наукової спеціальності:** 10.02.16

**Назва наукової спеціальності:** Перекладознавство

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 29-09-2021

**Спеціальність за освітою:** Німецька мова та література

**Місце роботи здобувача:** Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

**Код за ЄДРПОУ:** 02125266

**Місцезнаходження:** вул. Шевченка, буд. 57, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська обл., 76018, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 64.051.27

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

**Код за ЄДРПОУ:** 02071205

**Місцезнаходження:** майдан Свободи, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

**Код за ЄДРПОУ:** 02125266

**Місцезнаходження:** вул. Шевченка, буд. 57, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська обл., 76018, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 16.31.41

**Тема дисертації:**

1. Культурно-емотивні закономірності відтворення лексики обмеженого вжитку в українсько-німецькому художньому перекладі

2. Cultural and emotional regularities of the rendering of limited-use vocabulary in Ukrainian-German literary translation

**Реферат/анотація:**

1. Об’єктом дослідження є емотивно конотована лексика обмеженого вжитку у творах сучасних українських письменників та її переклад німецькою мовою із застосуванням різновекторних трансляторних рішень. Предметом дослідження є культурно-емотивні закономірності відтворення лексики обмеженого вжитку у перекладах творів сучасних українських письменників із української на німецьку мову. Метою роботи є встановлення закономірностей українсько-німецького перекладу лексики обмеженого вжитку з урахуванням її культурної та емотивної конотованості в тексті оригіналу і тексті перекладу. Методи дослідження: гіпотетико-дедуктивний, дефінітивний; описовий; порівняльно-перекладознавчий аналіз; інтерпретаційний аналіз; контекстуальний аналіз; стилістичний аналіз; метод зіставного аналізу ; лінгвокультурологічний і культурно-історичний аналіз; порівняльно-історичний аналіз; прагмасемантичний

метод; структурний метод, у межах якого застосовано лексико-семантичний; компонентний аналіз; трансформаційний аналіз, аналіз словникових дефініцій і метод інтроспекції, а також елементи кількісних підрахунків. Наукова новизна – започаткування нового напряму перекладознавчих досліджень – теорії перекладу лексики обмеженого вжитку, яка ґрунтується на культурно-емотивному підході до її аналізу в українсько-німецькому художньому перекладі. Теоретичне значення дисертації зумовлено запровадженням перекладознавчої теорії, яка ґрунтується на культурно-емотивному підході до її аналізу в українсько-німецькому художньому перекладі та передбачає врахування культурно вмотивованого вживання емотивно конотованої лексики обмеженого вжитку, що зумовлює віднесення її до лінгвокультурного коду носіїв мови. Положення означеної теорії слід розглядати як внесок у загальну теорію художнього перекладу (визначення якості перекладу лексики обмеженого вжитку), в інтерпретативну теорію художнього перекладу (встановлення типових перекладацьких технік відтворення лексики обмеженого вжитку у перекладах художніх текстів), у часткову теорію українсько-німецького перекладу (окреслення тенденцій сучасного німецькомовного художнього перекладу лексики обмеженого вжитку), а також у лексичну семантику німецької й української мов, порівняльне мовознавство, порівняльну лінгвокультурологію, етнолінгвістику, соціолінгвістику та еколінгвістику. Практична цінність роботи визначається тим, що її результати можуть знайти використання як у перекладацькій діяльності, так і в викладанні курсів із теорії та практики художнього й усного перекладу (розділ «Лінгвістичний підхід до перекладу»), лексикології німецької мови (розділи «Лексичне значення», «Класи лексики»), а також у спецкурсах із перекладу лексики обмеженого вжитку, фразеології, лінгвокультурології, соціолінгвістики та екології мови. Дослідження може бути корисним для написання словників, підручників і посібників із теорії та практики художнього перекладу.

2. The object of the research is the emotionally connoted vocabulary of limited use in modern Ukrainian fiction and its translation into German by means of multi-vector translation tools. The subject of this research includes the cultural and emotional patterns of limited-use vocabulary in translations of modern Ukrainian fiction from Ukrainian into German. The aim of the work is to define patterns of the Ukrainian-German translation of limited-use vocabulary, taking into account its cultural and emotional connotation in the source text and the target text. Research methods include hypothetical-deductive, definitive; descriptive; comparative translation analysis; interpretive analysis; contextual analysis; stylistic analysis; comparative analysis; linguo-cultural and cultural-historical analysis; comparative-historical analysis; pragma-semantic method; structural method, within which the lexical-semantic is applied; component analysis; transformational analysis, analysis of dictionary definitions and introspection method, as well as elements of quantitative calculations. The scientific novelty of this research involves the discovering of a new direction of translation studies – the theory of translation of limited-use vocabulary based on a cultural and emotional approach to its analysis in the Ukrainian-German literary translation. The theoretical significance of the dissertation is in the introduction of translation theory based on the cultural and emotional approach to its analysis in Ukrainian-German literary translation and involves the culturally motivated use of emotionally connoted limited-use vocabulary. The provisions of this theory should be considered as a contribution to the general theory of literary translation (quality evaluation of the translation of limited-use vocabulary), to the interpretive theory of literary translation (the establishment of typical translation techniques of limited-use vocabulary translations in fiction), to the partial theory of Ukrainian-German translation (defining the trends in modern German literary translation of limited-use vocabulary), as well as to the lexical semantics of the German and Ukrainian languages, comparative linguistics, comparative linguoculturology, ethnolinguistics, sociolinguistics and ecolinguistics. The practical value of the work is defined by the fact that its results can be used both in translation and in teaching courses in the theory and practice of literary translation and interpreting (section “A linguistic approach to translation”), lexicology of the German language (sections “Lexical meaning”, “Lexical categories”), as well as in special courses on the translation of limited-use vocabulary, phraseology, linguoculturology, sociolinguistics and language ecology. This research can be useful for the compilation of dictionaries, textbooks and manuals on the theory and practice of literary translation.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Безугла Лілія Ростиславівна

2. Bezugla Liliia Rostyslavivna

**Кваліфікація:** д. філол. н., 10.02.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Безугла Лілія Ростиславівна

2. Bezugla Lilia Rostyslavivna

**Кваліфікація:** д.філол.н., 10.02.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

### Офіційні опоненти

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Засєкін Сергій Васильович

2. Zasiekin Serhii Vasyliovych

**Кваліфікація:** д. філол. н., 10.02.16

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Коломієць Лада Володимирівна

2. Kolomiiets Lada Volodymyrivna

**Кваліфікація:** д.філол.н., 10.02.16

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мізін Костянтин Іванович

2. Mizin Kostiantyn Ivanovych

**Кваліфікація:** д. філол. н., 10.02.17

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бондаренко Євгенія Валеріївна
2. Bondarenko Ievgeniia Valeryivna

**Кваліфікація:** д.філол.н., 10.02.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Фролова Ірина Євгенівна
2. Frolova Iryna Yevhenivna

**Кваліфікація:** д.філол.н., 10.02.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Донець Павло Миколайович

2. Donets Pavlo Mykolayovich

**Кваліфікація:** д. філол. н., 10.02.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VIII. Заключні відомості

| | |
|---|---|
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** | Шевченко Ірина Семенівна |
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** | Шевченко Ірина Семенівна |
| **Відповідальний за підготовку облікових документів** | |
| **Реєстратор** | |
| **Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** | Юрченко Т.А. |